

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Аспірантура і докторантура

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ»**

II Всеукраїнська науково-практична конференція

- 1 -

ПОЛТАВА 2024

УДК 33

Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених: *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції*. м. Полтава, 14 - 15 травня 2024 р. Полтава, 2024. 433 с.

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти та технологій.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: агрономії; ветеринарної медицини; галузевого машинобудування; економіки; менеджменту; публічного управління та адміністрування; технології виробництва та переробки продукції тваринництва.

- 2 -

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники. Електронна копія збірника безоплатно розміщується у відкритому доступі на сайті Полтавського державного аграрного університету (<https://www.pdau.edu.ua/news/kruglyy-stil-aktualni-pytannya-vyshchoyi-osvity-dosvid-problemy-innovaciyi>) у розділі «Аспірантура», «Події», а також у репозитарії ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua/home>).

© Автори, 2024

© Аспірантура і докторантура, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

СІРЕНКО ОЛЕНА - к.е.н., доцент, завідувачка аспірантури і докторантури, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА - к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГАНГУР ВОЛОДИМИР - д.с.-г.н., ст.н.с., завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету

ГОРБ ОЛЕГ - к.с.-г.н., доцент, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, професор кафедри захисту рослин, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету

ГУЦАЛЕНКО ЛЮБОВ - д.е.н, професор, професор кафедри обліку та оподаткування Національного університету біоресурсів і природокористування України

ЄВСТАФ'ЄВА ВАЛЕНТИНА - д. вет. н., професор, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ЗОЛЯ ОЛЕКСІЙ - д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету

ЗОСЬ-КІОР МИКОЛА - д.е.н, професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

КОБЕЛЄВА ТЕТЯНА - д.е.н., професорка, професорка кафедри економіки бізнесу та міжнародних економічних відносин Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"

КУЗЬМЕНКО ЛАРИСА - к. с.-г. н., доцент, професор кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О. В. Квасницького Полтавського державного аграрного університету

ЛОЗИНСЬКА ТАМАРА - д. держ. упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Полтавського державного аграрного університету

МЕЛЬНИК ЛЮДМИЛА - д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування Уманського національного університету садівництва

МЕЛЬНИЧУК ВІТАЛІЙ - д. вет. н. завідувач, професор кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПРИЙДАК ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

САХНО ТАМАРА - д.х.н., с.н.с, професор кафедри біотехнології та хімії Полтавського державного аграрного університету

СКИБА ГАННА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Навчально-наукового Інституту управління, економіки та бізнесу «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ТОЦЬКА ОЛЕСЯ - д. е. н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки

ЦВІЛИЙ СЕРГІЙ - к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка»

ЯХІН СЕРГІЙ - к.т.н., доцент, завідувач кафедри будівництва та професійної освіти Полтавського державного аграрного університету

ЗМІСТ

1. АГРОНОМІЯ

	ГАЛАГАН О. О. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
<i>Оптимізація технології передпосівної обробки насіння кукурудзи з використанням біопраймінгу.....</i>		8
	ГОНЧАР М. В. Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г. В.	
<i>Нут - толерантність до тепла і посухи. Вплив на розвиток, врожайність та складові врожаю.....</i>		11
	ГОРДІЄНКО М. Ю. Науковий керівник – САХНО Т. В.	
<i>Методи оптимізації технології вирощування насінневих посівів кукурудзи.....</i>		14
	ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ С.О., КИРЛИЦЯ А.О., РУДЕНКО В.В. Науковий керівник – ГАНГУР В.В.	
<i>Продуктивність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від строків сівби.....</i>		17
	ДОРОШЕНКО В. П. Науковий керівник – ОНІПКО В. В.	
<i>Порівняння впливу різних обробітків ґрунту на економічно обґрунтовану врожайність кукурудзи в умовах лівобережного лісостепу України.....</i>		19
	КОВАЛЬЧУК В.В. Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г.В.	
<i>Дослідження активності бобово-ризобіальної системи рослин сої за передпосівної обробки насіння.....</i>		23
	КОПЕЛЕЦЬ Б. В. Науковий керівник – КУЛИК М. І.	
<i>Реалізація продуктивного потенціалу сортів пшениці озимої в умовах агровиробництва.....</i>		26
	КРИВОБОК В.О., КОМИШЕНКО Д. В. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
<i>Агроекологічні аспекти технології передпосівної обробки зернових колосових культур.....</i>		29
	КУЛИК Є.І. Науковий керівник - ШАКАЛІЙ С.М.	
<i>Вплив регулятора росту на розвиток асиміляційного апарату соняшника.....</i>		32

- 420

	ЛАПЕНЮК Р.І., БЕРЕЗОВСЬКИЙ К. С. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
Агроекологічні аспекти технології вирощування зернових колосових культур.....		35
	ЛИСАК В.М. Науковий керівник – ФІЛОНЕНКО С.В.	
Ефективність позакореневого внесення різних доз мікродобрива ІНТЕРМАГ БУРЯК на посівах буряків цукрових.....		38
	ЛОГВИНЕНКО В.В. Науковий керівник – ПИСАРЕНКО В.М.	
Концептуальна модель екологізації системи захисту сої від шкідників.....		41
	МИКУЦЬКИЙ Ю.В. Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В. І.	
Формування індексу віталітету агроценозу кукурудзи залежно від густоти стояння.....		44
	МИХАЙЛЮК О.С. Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В.І.	
Динаміка формування надземної фітомаси гібридів кукурудзи залежно від способу сівби.....		47
	МУШИНСЬКИЙ А. А. Науковий керівник – ОНІПКО В.В.	
Оптимальні строки сівби як передумова високої врожайності кукурудзи в умовах лівобережного лісостепу України.....		50
	НЕВІДНИЧИЙ О. С. Науковий керівник – МІЛЕНКО О.Г.	
Актуальність вирощування алтеї лікарської.....		54
	НЕВОДНИЧИЙ С.В. Науковий керівник – БАГАН А.В.	
Вплив стимулятора росту на насінневу продуктивність сортів нуту звичайного (<i>Cicer arietinum</i> L.).....		56
	НЕДОБОРЕНКО Ю. А. Науковий керівник – САХНО Т.В.	
Праймінг насіння зернових колосових культур.....		59
	ПАНЦИРЕВ О.В. Науковий керівник – ПЕТРИЧЕНКО В.Ф.	
Еко-інноваційне та стратегічне значення насіння сої.....		62
	РИТЧЕНКО А. В. Науковий керівник – КУЛИК М. І.	
Формування насінневої продуктивності проса прутоподібного.....		64

	САШКО І. В.	
	Research supervisor - ШАКАЛІЙ С. М.	
<i>Sunflower water consumption depends on factors growing.....</i>		67
	ТЕЛЕВАТЮК Б.І.	
	Науковий керівник – ДІДУР І.М.	
<i>Формування продуктивності гібридів кукурудзи залежно від поєднання мінеральних та біологічних добрив.....</i>		70
	ТЕТЕРЮК Р.С.	
	Науковий керівник – ТАРАНЕНКО С.В.	
<i>Дослідження впливу вирощування енергетичних культур (Miscanthus Giganteus) на агрономічні характеристики ґрунту.....</i>		72
	ТОМЧУК О.М.	
	Науковий керівник – ЦИЦЮРА Я.Г.	
<i>Вплив варіантів удобрення на формування якісних показників насіння ріпаку озимого.....</i>		75
	ФЕДЮК В.В.	
	Науковий керівник – ПАНЦИРЕВА Г.В.	
<i>Господарсько-цінне значення насіння сої.....</i>		78
	ФІЛОНЕНКО В.С.	
	Науковий керівник – ГАНГУР В.В.	
<i>Вплив способів основного обробітку ґрунту на польову схожість насіння та інтенсивність з'явлення сходів буряків цукрових.....</i>		79
	ШЕВЧЕНКО В.В.	
	Науковий керівник – ФІЛОНЕНКО С.В.	
<i>Продуктивний потенціал соняшнику за позакореневого внесення рістстимулюючих препаратів.....</i>		82
	ШЕВЧУК О.В.	
	Науковий керівник – ЦИГАНСЬКИЙ В.І.	
<i>Вплив елементів біологізації системи удобрення на формування продуктивності сої.....</i>		85

- 422

2. ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

	ГАВРИК Б. А.	
	Науковий керівник – МЕЛЬНИЧУК В. В.	
<i>Характеристика місць локалізації бліх на тілі котів.....</i>		88
	ГОДИНА В. П.	
	Науковий керівник – МИХАЙЛЮТЕНКО С. М.	
<i>Порівняльна ефективність методів копроовоскопії за еймеріозу курей..</i>		91

ШЕВЧЕНКО В.В., аспірант

Науковий керівник – **ФІЛОНЕНКО С.В.**, к. с.-г. н., доцент,

доцент кафедри рослинництва,

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ПРОДУКТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СОНЯШНИКУ ЗА ПОЗАКОРЕНЕВОГО ВНЕСЕННЯ РІСТСТИМУЛЮЮЧИХ ПРЕПАРАТІВ

Актуальність. Вирощування олійних культур завжди було пріоритетом у сільськогосподарському виробництві. Тому до соняшнику, на частку якого в нашій країні припадає понад 90% всіх посівних площ цієї групи культур, ставлення тільки позитивне [1]. Свідченням цього є постійне збільшення посівної площі відповідної культури, яка вже сягнула понад 6 млн. га.

Взагалі соняшник – порівняно молода польова олійна культура технічного напрямку використання [4]. Шлях цієї рослини до рівня провідної олійної культури досить цікавий. Спочатку соняшник, тобто на початку шістнадцятого століття європейці називали його «перуанською хризантемою», поширився на континенті виключно в якості декоративної культури. І тільки у 1829 році людина вперше отримала із соняшнику за допомогою технічних засобів олію. Після цього декоративне амплуа соняшнику поступово відійшло в минуле і ця культура розпочала свою ходу вже в якості олійної, витісняючи інші олійні рослини із традиційних регіонів їх культивування [2].

То чому ж соняшник сьогодні займає домінуючі позиції серед багатьох польових культур? Одне із пояснень полягає в тому, що це – найпродуктивніша олійна культура, яка може дати із середній врожаєм з 1 га посівів понад тонну олії (в середньому по Україні). Друге пояснення полягає в тому, що соняшник вважається однією із найщедріших польових культур, бо за середньої врожайності насіння він дає до 0,85 т макухи (0,32 т білка), 0,6 т лушпиння і понад 40-45 кг меду та багато ін. [3]. Рослини соняшнику мають надзвичайно потужну стрижневу кореневу систему, яка сягає достатньої глибини, щоб із легкістю забезпечити їх необхідною кількістю вологи та елементами мінерального живлення. Можливо саме через це соняшник є достатньо посухостійкою культурою, вирощування якої за теперішніх умов зміни клімату набуває ще більших перспектив [5].

Варто зауважити, що соняшник досить добре відзивається на різноманітні інноваційні заходи своєї агротехніки. Не винятком є і застосування рістстимулюючих препаратів. Особливо коли застосування останніх впливає позитивно не тільки на збільшення продуктивного потенціалу цієї культури, але й на якісні характеристики насіння соняшнику.

Сьогодні хімічна промисловість пропонує велику кількість регуляторів росту рослин, в тому числі й для соняшнику. Проте, деякі з них є ефективними виключно для певних його сортів і гібридів відповідних груп стиглості. Застосування інших за певних ґрунтово-кліматичних умов вирощування

призводить до мінімального ефекту. Виходячи з цього, дослідження щодо впливу позакореневого внесення регуляторів росту Тардер, Архітект і Церон на врожайність соняшнику та головні біометричні показники продуктивності його рослин є важливими і актуальними. Відповідні досліди ми проводили із гібридом соняшнику Матадор на полях одного із сільськогосподарських підприємств Кременчуцького району упродовж 2022-2023 років.

Результати досліджень. В результаті наших дворічних досліджень було встановлено, що основні біометричні показники рослин соняшнику за позакореневого внесення регуляторів росту Тардер, Архітект і Церон мали тенденцію до поліпшення. Так, наприклад, площа листової поверхні рослин культури вже через 30 днів після позакореневого внесення досліджуваних регуляторів росту збільшилась на 8,8-14,6%. Найкраще спрацював щодо цього регулятор росту Тардер, який вносили у фазі 6-8 пар листків дозою 0,5 л/га. На його ділянках, в середньому за два роки, площа листків рослин соняшнику на 1 га посівів становила 67,5 тис. м².

Варіант 2 із Архітектором мав площу листків соняшнику цього разу на рівні 65,6 тис. м²/га. Контрольний варіант охарактеризувався найменшою площею листової поверхні рослин – 58,9 тис. м²/га.

Програмою наших досліджень передбачався облік висоти рослин соняшнику залежно від позакореневого внесення регуляторів росту. Цікаво, що за два роки найвищими виявилися рослини культури на ділянках із регулятором росту Архітект – 181,5 см.

На 3,2 см нижчими виявилися рослини соняшнику на варіанті 3, де вносили препарат Церон. Висота рослин культури на ділянках із Тардером склала 174,2 см, що виявилось на 6,9 см більше, ніж на контролі.

Однією із важливих біометричних характеристик соняшнику є діаметр кошику. Саме цей показник напряму пов'язаний із продуктивністю культури. Отже, найбільшими кошики за роки польового експерименту виявилися у рослин культури на ділянках варіанту, де вносили РРР Тардер дозою 0,5 л/га, - 22,6 см. На другому місці за відповідним показником були рослини соняшнику із варіанту 3 – 18,9 см.

Рослини культури, які зазнали позакореневого впливу регулятора росту Архітект дозою 5 л/га, сформували кошики діаметром 17,4 см. Найменший діаметр кошиків був у рослин контрольного варіанту – 16,8 см.

Врожайність насіння соняшнику виявилася також найбільшою на ділянках варіантів із регуляторами росту рослин. Лідером у цьому, в середньому за два роки, став варіант із Тардером, який вносили позакоренево дозою 0,5 л/га, - 3,16 т/га.

На другому місці за врожайністю виявився варіант 3 (Церон, 0,5 л/га) – 2,78 т/га.

Найменший продуктивний потенціал серед варіантів із регуляторами росту виявився у рослин варіанту 2, де вносили Архітект дозою 0,5 л/га, - 2,63 т/га.

Щодо контролю, то на його ділянках сформувалась середня дворічна

врожайність соняшнику на рівні 2,37 т/га.

Висновки. Позакоренево внесення регуляторів росту рослин Архітект, Церон і Тардер на посівах соняшнику має позитивний вплив на головні біометричні показники рослин культури. Застосування цих препаратів у фазі 6-8 пар листків сприяло збільшенню врожайності насіння соняшнику на 0,26-0,79 т/га. Кращий результат за два роки досліджень був отриманий на варіанті із регулятором росту Тардер, який вносили позакоренево дозою 0,5 л/га.

Список використаних джерел:

1. Гангур, В. В., & Космінський, О. О. (2023). Формування фотосинтетично-активної поверхні рослин гібридів соняшнику залежно від норм добрив. *Scientific Progress & Innovations*. 2023. №26 (2). С. 5-9.
2. Мирошник І. М. Інновації в живленні соняшнику. *Агроном*. 2013. №2. С. 114.
3. Тищенко М. В. Філоненко С. В., Боровик І. В., Коваль О. В, Гудименко Ж. В. Економічна ефективність короткоротаційної плодозмінної сівозміни залежно від системи удобрення цукрових буряків. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2020. № 3. С. 91–98.
4. Філоненко С.В., Шевченко В.В. Вплив мікродобрив на продуктивність соняшнику. *Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена 90-річчю з дня народження професора Г. П. Жемели* : матеріали Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф. м. Полтава, 30 верес. 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. С. 139-141.
5. Цвей Я.П., Тищенко М.В., Філоненко С.В. Моніторинг забур'яненості посівів сільськогосподарських культур у ланці зернобурякової сівозміни у виробничих умовах. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2018. №1. С.23-30.

